

Několik článků – 1/2017

Příběh tří shromáždění

V Jeho šlépějích

Žít jako křesťan

v „postfaktickém věku“

PŘÍBĚH TŘÍ SHROMÁŽDĚNÍ

Podívejme se na příběh tří různých shromáždění:

Shromáždění A

Shromáždění A vlastně nemá žádné problémy. V každém případě podle názoru většiny tamních, spíše samolibých věřících. Shromáždění probíhají jako obvykle. Boží slovo je kázáno. Protože ale úpadek a chybní duchovní síly jsou popírány anebo alespoň ignorovány, stále více vystupují na světlo rozdíly mezi učením a praxí. Ani toho si dále nevšímají, kromě několika mladých.

Mnohá shromáždění se podobají tomuto shromáždění. Všechno jde dále dobře ... až jednoho dne už neexistují.

Shromáždění B

Shromáždění B zjevně vypadá, že se mu dobře daří a že si dobře počíná. Jde především o to, aby rostlo co do počtu. Všechny aktivity jsou podřízeny tomuto cíli. Co je nové nebo jiné, je automaticky dobré, zatímco to, co bylo už déle praktikováno, se stává podezřelým, vadícím nebo zbytečným. Přes dobré věci, které jsou ještě činěny, se už nepozoruje, že některé pravdy, které se zdají být nepopulárními, jsou zanedbávány a dokonce i odmítány. Namísto toho je důležité uznání a souhlas většiny. Jde více o metody a zábavu než o duchovní zralost v Kristu. Taková shromáždění sice nemizí z obrazu tak rychle, avšak přizpůsobují se a mění se jako chameleon.

Shromáždění C

Shromáždění C se samo poměřuje Božím slovem a činí pokání. Věřící se zaměstnávají Božími myšlenkami o Jeho Církvi a připouštějí, jak daleko se od toho odklonili a upadli. Věřící vyznávají, že evangelium nezvěstovali a Slovo neučili tak, jak by to měli činit. Poznávají, že se o ovce nestarali pastýřským způsobem a modlí se k Bohu o pomoc. Samolibé přeceňování a ustavičná změna nejsou považovány za odpověď na přicházející problémy, nýbrž jen Kristus sám.

Nově otevírají své srdce Tomu, jehož Bůh dal jako Hlavu Církve. Nacházejí v Něm to, co potřebují. Taková shromáždění mohou být v očích lidí úspěšná nebo také ne. V každém případě se těší přítomnosti a souhlasu Pána.

Grant W. Steidl, Im Glauben leben, 11/2016

V JEHO ŠLÉPĚJÍCH

Kristus... zanechal vám příklad, abyste šli v jeho šlépějích. On se nedopustil hříchu, ani lest nebyla nalezena v jeho ústech. Když mu spílali, neodplácel spíláním, když trpěl, nehrozil, ale předával vše /se/ tomu, jenž soudí spravedlivě.

(1. Petra 2,21-23 – ČSP)

Vezměte jho mé na se, a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete odpočinutí dušem svým. Jho mé zajisté jest rozkošné a břímě mé lehké.

(Matouš 11,29.30)

Pán Ježíš je velký předmět Písma svatého, a přece každý jednotlivý oddíl představuje zvláštní pohled na Jeho Osobu a Jeho dílo. Výše uvedené verše nám ukazují velmi krásným způsobem pokornou milost, která vyznačovala Jeho cestu utrpení jako dokonale závislého člověka.

Na jednom místě nás apoštol Petr vyzývá, abychom následovali šlépěje Krista, na druhém místě jsou věřící Pánem samým vyzýváni, aby se od Něho učili. Jak je dobré, když dbáme na výzvu a poslechneme milostivé pozvání. Abychom to mohli udělat, musíme se ptát: Co jsou Jeho šlépěje, které máme následovat, a čemu se od Něho máme učit?

Jeho šlépěje (1. Petra 2,21-23)

Nejprve se budeme zabývat apoštologovou výzvou. V Petrově historii byla chvíle, kdy Pán svému napravenému učedníkovi řekl: „*Pojď za mnou!*“ (Jan 21,19) Nyní apoštol dává tato slova každému z nás dále, když říká: „*Jděte v Jeho šlépějích*“. V křesťanstvu – a dokonce i pravými věřícími – jsou slova „*následovat Jeho šlépěje*“ často používána uvolněnějším a ne tak jasným způsobem. I neobrácení lidé si na tato slova pro sebe činí nárok a zneužívají je k tomu, aby žili falešnou myšlenku, že lidé, kteří se přidržují pravidel kázání na hoře, jsou velmi dobrými křesťany, a tím získávají záchranu svých duší.

Z textové souvislosti, v níž se tato výzva vyskytuje, ihned poznáváme, že jsou tato slova určena věřícím – těm, o kterých apoštol může říci, že „*došli konce /cíle/ víry své, spasení duší*“ (1. Petra 1,9). Je zřejmé, že toto místo Písma nevyzývá hříšníky, aby následovali Kristových šlépějí proto, aby tím získali záchranu.

Bez Kristovy obětní smrti a víry v Jeho drahou krev není pro bezmocné hříšníky žádná záchrana. Na žádném místě Písma Bůh nepoužívá „*Jeho šlépěje*“ jako náhradu za **Jeho dílo**.

Výzva následovat Jeho šlépěje se tedy obrací na věřící, a kromě toho má zcela určitý význam. Tento význam poznáváme ze čtyř různých šlépějí, které nám jsou představeny. Je jasné, že mnoho věcí, které Pán ve svém obdivuhodném životě činil, my činit nemůžeme a také nemáme. On činil mocné činy a probouzel dokonce i mrtvé. Mluvil tak, jako žádný člověk nikdy nemluvil. Nejsme vyzýváni k tomu, abychom Ho v tom následovali. Ty čtyři šlépěje, v nichž Ho máme následovat, jsou možné pro každého věřícího, od nejmladšího až k nejstaršímu.

Neučinit hřích

Předně je nám připomenuto, že On „*se nedopustil hříchu*“. Víme, že chodil a činil dobré; a ve stejném Dopisu jsme stále znovu vyzýváni, abychom dělali „dobré skutky“ a „dobré (věci)“. Zde je však výzva formulována negativně: Máme následovat Jeho šlépěje v tom ohledu, že my – tak jako On – nehřešíme. Ať se stane cokoli, ať přijdeme do kterýchkoli okolností, ať se musíme setkat s jakýmkoli odmítnutím, ať musíme trpět jakékoli urážky – **nemáme hřešit**. Je poměrně snadné dělat dobré jako dobrodinci a tišit potřeby druhých: ale protože v sobě ještě máme tělo, je to někdy těžké, nehřešit. Je těžší v nesnadných okolnostech života nehřešit, než činit dobré, když vše jde hladce. Pán byl ve všech okolnostech dokonalý, a takoví bychom měli být i my – a je lhostejné, v jakých okolnostech se nalézáme – máme následovat Jeho šlépěje a zjevovat Jeho podstatu v tom směru, že nehřešíme. Je lépe trpět křivdu, než hřešit; je lépe přijít o plášť než o charakterové rysy Krista.

Nemluvit klam

Za druhé čteme: „... *ani lest nebyla nalezena v jeho ústech*.“ Ať Jej zlí lidé jakkoli velmi pokoušeli – žádná otázka, kterou položil, žádná odpověď, kterou dal, žádné slovo, které přešlo přes Jeho rty, nebyly porušeny dechem klamu. Žel, že u nás někdy za „medovými slovy“, která jsou „*libější než máslo*“ (Žalm 55,22) číhá špatnost a závist. U Něho nebyly nikdy za krásnými slovy skryty zlé pohnutky.

Lest se skrývala za zdánlivě neškodnou otázkou farizeů: „*Je dovoleno dávat daně císaři?*“, neboť čteme, že zkoušeli, „*jak by jej polapili v řeči*“ (Mat. 22,15-18). Protože v nás je ještě tělo, můžeme jeden druhého až příliš snadno lákat medovými slovy a neškodně vypadajícími otázkami do pastí. Žel, můžeme se dokonce vzájemně napadat slovy, kterými se ve veřejné modlitbě obracíme k Bohu. Jak dobrá a potřebná je proto výzva, abychom šli ve šlépějích Toho, v jehož ústech nebyla nalezena lest.

Neurážet a nehrozit

Za třetí nám je připomenuto, že Pán byl ten, jenž „*když mu spílali, neodplácel spíláním, když trpěl, nehrozil*“. Když byl falešně obviňován, urážen a zlovolně osočován, zůstal tichý.

Když proti Němu před židovským synedriem falešně svědčili, mlčel (Mat. 26,63). K žalobám Židů před Pilátem, Ježíš „*nic neodpověděl*“ (Mat. 27,12.14; Luk. 23,9). Jak je dobré, když jdeme v Jeho šlépějích a vůči zlomyslným slovům lidí – ať už přicházejí z kteréhokoli kouta – zůstaneme tiší. Jiná místa Písma ukazují, že křesťan smí „*prosít*“, „*napomínat*“ a dokonce „*trestat*“, ale nikdy nemá urážet nebo hrozit.

Předávat se Bohu

Za čtvrté „*předával vše /sebe/ tomu, jenž soudí spravedlivě*“. Nečinit hřích, nemluvit klam a před zlými slovy zůstat tichý, to vše má zapírající charakter. Poslední šlépěj má pozitivní charakter. Když zůstaneme tváří v tvář urážkám tiší, neznamená to, že by tu nebyla žádná odpověď na zlo, nýbrž že přenecháváme odpověď Bohu.

Nikdy bychom se neměli pokoušet mstít se tomu, kdo činí zle. Bůh drží všechnu pomstu ve svých rukou: „*Mně pomsta, já odplatím, praví Pán. A opět: Pán soudití bude lid svůj.*“ (Židům 10,30) Na nás je, abychom následovali šlépějí Pána Ježíše, a když jsme uráženi, předávali se Tomu, který spravedlivě soudí, a přitom si připomínali slova: „*Ne sami sebe mstíce, nejmilejší, ale dejte místo hněvu; nebo psáno jest: Mně pomsta, já odplatím, praví Pán.*“ (Řím. 12,19) Smíme si připamatovat také slovo proroka: „*Dobrý jest Hospodin těm, jenž očekávají na něj, duši té, která ho hledá. Dobré jest trpělivě očekávajícímu na spasení Hospodinovo.*“ (Pláč 3, 25.26)

Důležitá věc

Zde tedy máme čtyři šlépěje, po kterých Pán dokonalým způsobem šel před námi a ve kterých Ho máme následovat. Ve všech těchto krocích nenalzáme ani slovo o kázání nebo o službě – ať v jakékoli formě, která by v tomto světě působila dojem nebo nám u Božího lidu zjednávala úctu. Proto můžeme snad bezmyšlenkovitě říci, že tyto výzvy – abychom nedělali nic zlého, nemluvili klam, před urážkami zůstali tiší a předávali se Bohu – nejsou celkem nic velkého, nýbrž trochu zklamávající. Když však tyto věci prakticky uskutečňujeme a následujeme Jeho šlépěje, pak naši spoluvěřící jistě **nebudou námi zklamaní**. Kdybychom nemohli dělat nic

jiného, než jen následovat tyto šlépěje, viděli by přece druzí v nás to nejobdivuhodnější, co v tomto světě může vůbec být viděno: viděli by člověka, který je podobný Kristu.

Bůh nás ochraňuj před tím, abychom snižovali pravou službu pro Krista. Avšak pomysleme na následující: Můžeme být ve službě na cestách po celém světě a kázat před tisíci; naše jména mohou být dobře známá v náboženských kruzích a naše služba může být zmiňována v náboženských spisech – a přece to vše má z Božího hlediska malou cenu, když tyto čtyři kroky chybějí. Vzpomeňme si, že můžeme mluvit jazyky andělů, a přece nebýt nic (1. Kor. 13,1). V budoucím dni se mohou tisíce našich kázání, na která jsme snad byli tak pyšní a za která nás naši spoluvěřící chválili, ukázat jako prach a popel, zatímco to málo z Krista v našem životě, na co jsme snad úplně zapomněli, bude zářit ve vsí své kráse a najde svou velkou odměnu. Tak nás tyto šlépěje nevedou do zorného pole veřejnosti dnes, nýbrž do sláv Království v tom budoucím dni. A my učiníme dobře, když si připomeneme slova: „*Mnozí pak první budou poslední, a poslední první.*“ (Marek 10,31)

„Učte se ode mne“ (Mat. 11,29.30)

Když odpovídáme na apoštolovu výzvu, abychom následovali šlépěje Pána Ježíše, bude nám velkou pomocí, vezmeme-li si k srdci slova Pána: „*Učte se ode mne.*“ Abychom se od Něho učili, musíme hledět na Toho, „*který snášel od hříšníků taková proti sobě odmlouvání /odporování/*“ (Žid. 12,3).

V prvních kapitolách Matoušova evangelia vidíme Pána Ježíše uprostřed izraelského lidu, jak na všechny strany rozděluje milost a sílu, když lidi osvobozuje od všech břemen, pod kterými trpí. Uzdravoval nemocné, sytil hladové, oblékal nahé, osvobozoval od moci Satana, odpouštěl hříchy a probouzel mrtvé. Místo poděkování se s Ním lidé bez příčiny přeli, prokazovali mu zlo za dobro a nenávisť za Jeho lásku (Žalm 109,3-5).

Jak se zachoval tváří v tvář odporování hříšníků, nenávisti, která opovrhovala Jeho láskou, a zlu, které se vysmívalo Jeho dobrotě? Tváří v tvář všemu tomu nepřátelství čteme, že On se uchýloval k modlitbě (Žalm 109,4). Místo aby se obracel proti svým odpůrcům a utrhal jim, obracel se v modlitbě k Bohu a předával se Tomu, který spravedlivě soudí.

Tak smíme v tom obdivuhodném výjevu v Matouši 11, který ukazuje reakci na Jeho mocné činy uprostřed Izraele, vidět, jak se Pán chová, když je od lidí opovrhován a zavržen. Vidíme, že se obrací na Otce a slyšíme ho říci: „*Ano, Otče, neboť tak se líbilo před tebou.*“ (Mat. 11,26 – přel.) Dokonale se podřizuje vůli Otce a přijímá vše z Jeho ruky.

Brát na sebe jho

Pak slyšíme Toho, jenž sám je naším dokonalým příkladem, říci: „*Vezměte jho mé na se, a učte se ode mne.*“

V Písmu je „jho“ obrazem podřízení se pod vůli někoho jiného. Od začátku až do konce své cesty tímto světem byl Pán, ten dokonalý člověk, připraven činit Otcovu vůli. Když přišel na svět, mohl říci: „*Aj, jdu, abych činil, ó Bože, vůli tvou.*“ (Židům 10,9) Na cestě tímto světem mohl říci: „*Neboť jsem sestoupil z nebe, ne abych činil vůli svou, ale vůli toho, který mne poslal.*“ (Jan 6,38) A dále říká: „*Což jest jemu libého, to já činím vždycky.*“ (Jan 8,29) Když měl odejít ze světa, mohl s pohledem na kříž říci: „*Ne má vůle, ale tvá staň se.*“ (Lukáš 22,42)

Naše nepatrné těžkosti, jakkoli mohou být někdy bolestné a působit zkoušku, nejsou nic ve srovnání s těžkostmi, s nimiž se musel setkat Pán. Ale ať už jsou okolnosti jakékoli, jsme vyzýváni, abychom na sebe brali jho Pána a tiše se podrobovali všemu, co Otec dopustí.

Tichý /mírný/ a pokorný

Pán kromě toho říká: „*Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.*“ Správné chování, které je viditelné před lidmi, můžeme poměrně snadno ukazovat, ale správný stav srdce, který může vidět jen Pán, povstává jen tím, že se v modlitbě obracíme na Pána a podřizujeme se vůli Otcově. Od přirozenosti nejsme ani tiší ani pokorní. Místo abychom se tiše poddali, stavíme se proti druhým; místo abychom o sobě nízce smýšleli, jsme nakloněni k samolibosti. Aby tyto přirozené sklony opravoval, zaměstnává nás Pán sebou samým, když říká: „*Učte se ode mne.*“ Když na Něho hledíme a obdivujeme tyto slavné vlastnosti, jsme proměňováni v Jeho obraz.

Mravně se podobáme tomu, koho obdivujeme. Skutečnost, že jsme Mu tak málo podobní, až příliš jasně ukazuje, jak málo Jej máme před svým srdcem – jak málo se od Něho učíme.

Závěrečné myšlenky

Když na sebe bereme Jeho jho a učíme se od něho, najdeme odpočinutí pro své duše. Zaměstnáváme-li se těžkými okolnostmi, v nichž snad jsme, rozčilujeme-li se urážkami, kterými jsme snad zahrnováni, nevěrností falešných přátel, zakoušíme-li špatnost žárlivých lidí – pak to vše nedá duši žádný klid. Jestliže se podřídíme tomu, co Otec dopouští, a přivlastňujeme-li si toho slavného ducha Kristova ve vši Jeho tichosti a pokoře, když se od Něho učíme, budeme se těšit odpočinutí ducha,

kteře bylo vřdy podílem Pána ve světe neklidu.

Vezmeme-li na sebe Jeho jho a podřídíme se vůli Otcově, prořijeme kromě toho to, že Jeho jho je jemné a Jeho břemeno je lehké. Neboť když následujeme Jeho šlépěje, nečiníme hřích, mluvíme bez falše, před urážkami zůstáváme tiši a sami se předáváme Bohu, zakusíme Jeho pomoc, protože jsme ve stejném jhu s Ním, který se podřizoval vůli Otce. A s **Jeho pomocí** a v obecnství s Ním poznáme, jak pravdivá jsou slova: „*Jho mé zajisté jest rozkošné a břímě mé lehké.*“

Tak si, když čteme tato místa Písma, uvědomujeme, že nás Petr nevyzývá k nemořným krokům a že Pán od nás neřádá, abychom se učili nemořným lekcím.

Petr nás vybízí, abychom nečinili hřích, abychom byli bez lsti a falše, abychom před urážkami byli tiši a předávali se Bohu. Pán nás vybízí, abychom se od Něho učili: Máme se podřizovat vůli Otce v tichosti, která myslí na druhé, a v pokoře, která nemyslí na sebe.

Hamilton Smith, Im Glauben leben, 11/2016

ŽÍT JAKO KŘEŠŤAN V „POSTFAKTICKÉM VĚKU“

O co jde?

Postfaktický – toto slovo bylo před rokem téměř neznámé. Nanejvř je používali někteři; intelektuálové. Avšak na konci roku 2016 bylo právě toto slovo vybráno Společností pro německý jazyk za „slovo roku 2016“. To slovo znamená tolik, jako „spočívající na **pacitech**“ a tedy nikoli na skutečnostech **neboli** faktech. Tak jako mnoho novodobých slov pochází z angličtiny a je převodem anglického pojmu „post-truth“, který, což je zajímavé, byl oxfordskými slovníkáři rovněž zvolen za slovo roku 2016. Anglický výraz¹ byl charakterizován především Ralphem Keynesem v jeho knize „The-Post-Truth Era“ („Věk po pravdě!, anebo právě: „Postfaktický věk“), která vyšla v roce 2004. V Německu se pojem stal populárním zvláště ve spojení s Brexitem, a potom především v průběhu prezidentské volební kampaně v USA.

Jako **synonyma** pro slovo „postfaktický“ jsou mezi jinými jmenována slova „citový“, „populistický“ nebo „nevěcný“. **Opakem** postfaktického je to, co spočívá na

¹ Slovo „post“ pochází zase z latiny a vyjadřuje to, co přichází „po“ něčem jiném nebo „potom“. Je známé z jiných kombinací slov jako „postmoderní“ (po době moderny), „post Christum“ (po narození Krista), „post mortem“ (po smrti) nebo „post natal“ (po narození).

skutečnostech neboli faktech. Postfaktičtí lidé se totiž nespolehnají na data a fakta. Nijak zvlášť se o ně nezajímají a zčásti je docela vědomě negují. Pro ně jsou **cit** a **působení** mírou věcí. Lež je přitom vědomě přijímána a hodnoty jako pravda a objektivita jsou úmyslně ponechávány stranou.

Až dosud je výraz „postfaktický“ užíván převážně v politice. Mluví se o postfaktické demokracii nebo o postfaktickém politickém stylu. Ovšem mezitím se začalo mluvit už také o postfaktickém věku.

Postfaktická řeč cíleně odvádí od skutečností nebo ty jsou rozmělněny. Zjevné lži jsou nejen přijímány, nýbrž vědomě se používají, když to slouží vlastní výhodě. Emoce jsou důležitější než fakta. „Cítěná pravda“ je důležitější než skutečná pravda.

Lež a svod

Nuže ta věc není sama o sobě bezpodmínečně nová. Vždy tu byli – nejen v politice – lidé, kteří se řídili více svými pocity než dokazatelnými skutečnostmi. Stále tu byli lidé, kteří druhé cíleně zaváděli vědomým překrucováním skutečností a nadměrným zdůrazňováním emocí. Tím je smyšlenka ukazována jako jiný pohled a stavěna na úroveň pravdy, protože přece vše je relativní. Děsivé na tom je, že právě to se stává salónním a nachází to široké přijetí.

Nechceme city a emoce jednostranně vystavovat na pranýř, neboť nám je dal Bůh. V určitém směru posuzuje asi každý člověk určité situace více podle citu než podle fakt. Vezměme si například fenomén strachu při cestování letadlem. Ačkoli je dostatečně známé a statisticky dokázané, že letadlo jako dopravní prostředek je bezpečnější než auto, mnoho lidí se cítí v autě zřetelně lépe než v letadle. Při létání mají strach, při jízdě autem nikoli. Má malý smysl přicházet k takovým lidem s „data a fakty“. Jejich cit jim říká, že létání je nejisté, ačkoli svým rozumem chápou, že tomu tak není.

Avšak v „postfaktickém věku“ to jde dále. Abychom se přidrželi příkladu létání letadlem, pak „postfaktický člověk“ by nyní například postavil tezi, že létání je velmi nebezpečné, a že je lépe se mu jako dopravnímu prostředku vyhnout. Popírá dokázané skutečnosti a pokouší se za určitých okolností získat ze strachu některých lidí výhodu – ať už v jakémkoli způsobu. Ani to není v zásadě nové. Vždy tu byli lidé, kteří milovali lež, a vždy tu byli takoví, kteří jí rádi věřili. David vyčítá svému nepříteli Doegovi právem: „*Miluješ zlé více než dobré, raději lež mluvíš než spravedlnost.*“ (Žalm 52,5) Jeremiáš varuje lid: „*Aj, vy skládáte naději svou v slovech lživých, která neprospívají.*“ (Jeremiáš 7,8) Jestliže vůbec chceme mluvit o něčem „novém“, pak to je opět skutečnost, že takové vědomé ignorování faktů se stává stále více používaným, politickými a společenskými vůdčími osobami je veřejně

v životě ukazováno a lidé na tom nechtějí poznat nic zlého. Postfaktické myšlení je zjevně součástí ducha tohoto světa, a nejpozději tady musíme být jako Boží děti na stráži. V digitálním věku se takové trendy nadto šíří extrémně rychle.

I v politických novinách je trend k postfaktickému nazýván „svůdným“ a „nebezpečným“. Přesně o to nakonec jde: O **lež** a o **svod**.

Ježíš Kristus říká: „**Vizte, aby vás někdo nesvedl.**“ (Matouš 24,4)

Stíny ještě budoucí doby

Čtenáři Bible vědí, že tento trend není hořící stoh slámy, který zítra zase uhasne. Jde spíše o plošný požár, jehož konec ještě není vidět. Když jsem byl poprvé konfrontován s výrazem „postfaktický“ a poněkud jsem pochopil, o co jde, přišla mi bezděčně na mysl Pavlova slova, která píše Tesalonickým. Popisuje antikrista a mezi jiným říká: „..., jehož příchod je podle mocného díla satanova se vší mocí a divy i zázraky lživými, a se všelikým podvodem nepravosti v těch, kteří hynou, proto že lásky pravdy nepřijali, aby spaseni byli. A proto pošle jim Bůh mocné dílo podvodů, aby věřili lži.“ (2. Tes. 2,9-11) Tato doba rozhodně ještě nepřišla, avšak již vrhá své zřetelné stíny. Jsou nápadné dvě věci:

Antikrist jedná v určitém smyslu v postfaktickém duchu. Inspirován Satanem – otcem lži (Jan 8,44) –, mluví vědomě lež, a to s tím cílem, aby lidi svedl. Popírá pravdu, která mu nemůže být neznámá.

Lidé budou těmto lživým historkám věřit – a nemohou jinak. Zvláštní soud spočívá právě v tom, že Bůh sám pošle těmto lidem účinnou moc bludu, aby věřili lži. Dnes **nikdo nemusí** věřit lži, pak to ovšem nebude možné jinak. Důvod pro to je, že „lásku k pravdě nepřijali“ (2. Tes. 2,10).

„A proto pošle jim Bůh mocné dílo podvodů, aby věřili lži, a aby odsouzeni byli všichni, kteří neuvěřili pravdě, ale oblíbili sobě nepravost.“ (2. Tesalonickým 2,11-12)

Bdít

Ačkoli tato doba ještě nenastala, musíme být jako křesťané v postfaktické době přesto velmi bdělí. Jde o trvalý trend, který se nezastaví před našimi dveřmi. Vliv a rychlost šíření – zvláště digitálními médii – jsou velmi velké. Postfaktické myšlení se už nyní stalo součástí ducha doby a my musíme dávat pozor, abychom tím nebyli strženi. Pavel nás varuje: „A **nebudte připodobněni tomuto světu, nýbrž buďte proměňováni obnovením své mysli, abyste mohli zkoušet, co je dobré a libá a dokonalá Boží vůle.**“ (Římanům 12,2) Je to zcela jasně málo, budeme-li toto varování

omezovat na vnější věci (jako například oblek, úpravy zevnějšku). Jde – to jasně ukazuje slovo, které Pavel používá pro „svět“ – především o ducha doby, který vede lidi okolo nás (ať je to například gender mainstreaming² anebo postfaktický duch). Dábel se všemi prostředky pokouší učinit nám svět a jeho smýšlení přitažlivými, a tím nás infikovat.

Důsledky

Pro nás stále ještě platí:

že to máme s pravdou brát vážně: „*Proto složíce lež, mluvte pravdu jeden každý s bližním svým.*“ (Efezským 4,25) „*Nelžete jedni na druhé, když jste svlékli ze sebe starého člověka se skutky jeho.*“ (Koloským 3,9.10);

že máme dávat pozor, komu propůjčujeme svůj sluch – a čemu věříme. Už dávno ne vše, co se prodává jako „pravda“ a je šířeno médii, odpovídá pravdě. Stále ještě platí Janovo varování: „*Nejmilejší, ne každému duchu věřte, ale zkoušejte duchů, jsou-li z Boha.*“ (1. Jana 4,1)

Lež se nikdy nesmí stát prostředkem k účelu přetáhnout snad jiné lidi (nevěřící nebo věřící) na svou stranu.

Duch postfaktické doby nemůže být námi křesťany zastaven. Také vůbec není naším úkolem, abychom se o to pokoušeli. Musíme spíše dávat pozor na to, abychom jím nebyli ovlivněni nebo dokonce strženi (porovnej s varováním ve 2. Petra 3,17). To se týká našeho osobního života, našeho manželského a rodinného života, soužití mezi věřícími, a také jednání s nevěřícími lidmi kolem nás. Nemůžeme si jako křesťané dovolit, abychom objektivní měřítko Božího slova zaměnili za subjektivně cítěnou pravdu nebo pocity a mínění. Jestliže to uděláme, začínáme plavat na vlně oblíbenosti a nevíme, na který břeh nás tato nakonec vyvrhne.

„*Vy tedy, nejmilejší, to prvé vědouce, strážte se, abyste bludem těch nešlechetných nebyli pojeti, a nevypadli od své pevnosti.*“ (2. Petra 3,17)

A ještě něco: Kritikům postfaktického je někdy jeho zastánci předhazováno, že přece posledních 2000 let křesťanství může být naprosto označeno jako „postfaktické“, protože – tak je argumentováno – náboženství je vždy postfaktické, a je jedno, o které náboženství se jedná. Skutečnost, že Ježíš Kristus se stal člověkem,

² Rada Evropy definuje **gender mainstreaming** následovně: „**Gender mainstreaming** je (re)organizace, zdokonalování, rozvoj a vyhodnocování koncepčních procesů tím, že při nich všechny zúčastněné subjekty budou na všech úrovních a ve všech stádiích využívat perspektivu rovnosti žen a mužů“.

je rovněž ukazována jako postfaktická, stejně jako Jeho smířčí smrt na kříži, Jeho vzkříšení a Jeho nanebevstoupení. Kdo takto argumentuje, už dávno přiložil sekeru k základům křesťanské víry. Takový frontální útok proti křesťanské pravdě nás ovšem nemusí udivovat. Nemůžeme takovým útokům zabránit. Avšak měli bychom předně sami mít jasné přesvědčení, a za druhé být připraveni za ním odpovídajícím způsobem stát. Zde je třeba „*statečně bojovat o víru, která jest jednou dána svatým*“ (Judy 3). Křesťanská pravda víry vůbec není založena na pocitech a emocích, nýbrž na skutečnostech.

Bůh vždy mluví pravdu. Boží slovo je pravda.

Křesťanská víra je založena na faktech, která jsou spolehlivá. Jde o pravdu, jak je v Ježíšovi (Ef. 4,21). Kdo na ní staví svůj život, nestaví na písku, nýbrž na skále, a proto může přečkat všechny bouře života. Naše přesvědčení víry není postfaktické. Není založeno na citech, domněnkách nebo názorech. Není to let naslepo do neznámého a nejistého světa, nýbrž zakládá se na skutečnostech, které nelze popřít. K tomu patří skutečnosti, že Bůh se stal člověkem, že Ježíš Kristus zemřel a byl vzkříšen, že se vrátil do nebe a že tam je nyní oslavený. K tomu patří dále skutečnost, že On je jediná cesta ke spasení (Skutky 4,12).

Přesto víra v Boha není prostě jen správná známost o Bohem zjevených skutečnostech spasení. Opravdová víra jde dále. Znamená osobně brát Boha za slovo a žít ve vědomém a živém vztahu k Němu a s Ním.

E. A. Bremicker, IGL, 3/2017

